

ΠΡΟΧΕΙΡΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ

**Η Ελληνική Κοινωνία για το επαγγελματικό ασυμβίβαστο των
βουλευτών**

Προϋπόθεση για μία καινοτόμα νομοθετική και πολύ περισσότερο συνταγματική ρύθμιση, είναι η αποδοχή της από την Κοινωνία. Μία τέτοια ρύθμιση θα πρέπει, είτε να είναι αίτημα του λαού, είτε να την αποδέχεται, είτε να την επιβάλουν οι συνθήκες. Ασφαλώς αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου αποτελούν από την επικύρωση τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ, και οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου ως και οι διεθνείς συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων και αυτών της Ε.Ε., και μάλιστα υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου της χώρας μας (άρθρ. 28 Σ).

Το καθιερωθέν με την αναθεώρηση του 2001 απόλυτο επαγγελματικό ασυμβίβαστο, ασφαλώς ήταν μία ιδιαίτερα σοβαρή μεταρρύθμιση και αναθεώρηση του άρθρ. 57 του Συντάγματος, αλλά το ζητούμενο είναι, πώς και γιατί, και μάλιστα τόσο πρόχειρα και τόσο αιφνιδιαστικά, ήλθε προς συζήτηση και καθιερώθηκε. Ζητούμενο, επίσης, είναι εάν η ρύθμιση αυτή ήταν αίτημα του λαού και της κοινωνίας ή έστω εάν έγινε αποδεκτή ή τέλος, εάν την επέβαλαν οποιεσδήποτε συνθήκες.

Από τα στοιχεία της περιόδου εκείνης, αλλά και σήμερα, δεν φαίνεται ότι συνέτρεχε καμία από τις προϋποθέσεις αυτές και ιδίως δεν είχε ωριμάσει κάτι τέτοιο στην ελληνική κοινωνία. Βεβαίως, υπήρχε και υπάρχει μια καχυποψία, μια κατακραυγή και μια απαξία προς τους πολιτικούς και την πολιτική. Για τη διαμόρφωση δε της κατάστασης αυτής συνέβαλαν πολλοί παράγοντες, αλλά ιδίως συνέβαλε η συμπεριφορά και η τακτική πολλών πολιτικών. Συμπεριφορά, σε πολλές περιπτώσεις, προκλητική, διαπλοκής, συμπεριφορά υποκριτική, συμπεριφορά αναξιόπιστη και συμπεριφορά, όχι σπανίως, απάδουσα προς την ιδιότητα του βουλευτή και του εκπροσώπου, αλλά και από θέσεως αγωνιστού για τα δίκαια και τα συμφέροντα του λαού.

Ως θεραπεία αυτής της γενικής απαξιωτικής κατάστασης για τους βουλευτές, θεώρησαν μερικοί, ότι θα μπορούσε να είναι η απαγόρευση άσκησης οποιουδήποτε επαγγέλματος. Αυτό δε διότι δήθεν το ασυμβίβαστο θα λειτουργεί ως μοχλός ενίσχυσης του θεσμικού και πολιτικού ρόλου του βουλευτή και, ακόμη, ότι, θα λειτουργεί ως εγγύηση διαφάνειας και μη διαπλοκής κάθε βουλευτή, και έτσι, θα μπορέσει ο

βουλευτής να αποσειεί το τεκμήριο ενοχής και απαξίας που συνήθως τον συνοδεύει. Αυτή ήταν μια άποψη, η οποία διατυπώθηκε, τόσο από τον εισηγητή της τότε πλειοψηφίας (Ευάγ.Βενιζέλο), όσο και τον Εισηγητή της τότε „„„„„„„„„ πλειοψηφίας (Ιωάνν.Βαρβιτσιώτη) και άλλους βουλευτές. Διατυπώθηκε, όμως, και η αντίθετη άποψη, ότι δηλ. ακριβώς η καθιέρωση του απόλυτου επαγγελματικού ασυμβίβαστου των βουλευτών θα χειρότερευε την απαξιωτική κατάσταση, θα μεγάλωνε τη διαπλοκή, θα μετέτρεπε τη Βουλή σε εν δυνάμει Βουλή των πλουσίων, των ανεπάγγελτων, των αρεστών των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και των Οικονομικών Κέντρων, που θέλουν να χειραγωγούν και να κηδεμονεύουν την πολιτική ζωή του τόπου.

Στο ερώτημα δε, εάν η Ελληνική Κοινωνία ήταν έτοιμη το 2001 να δεχθεί το επαγγελματικό ασυμβίβαστο των βουλευτών, και μάλιστα το απόλυτο και ακόμη με συνταγματική διάταξη, η απάντηση είναι σαφώς αρνητική. Μάλιστα, αιφνιδιάστηκαν οι πάντες με τον τρόπο που ήλθε στην Ολομέλεια εκ μέρους του εισηγητή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. προς συζήτηση και ψηφοφορία. Ούτε ρωτήθηκε η Κοινωνία, ούτε τέθηκε το θέμα προς συζήτηση, διάλογο και προβληματισμό και ούτε ήταν δυνατόν να διατυπώσει οποιοσδήποτε τη σύμφωνη ή αρνητική άποψη του.

Η αλήθεια, όμως, είναι, ότι ο λαός θέλει βουλευτές και εκπροσώπους μέσα από τις τάξεις του και μέσα από τους χώρους της δουλειάς και των αγώνων. Θέλει ανθρώπους ζυμωμένους μέσα στους αγώνες και τα προβλήματά του. Θέλει βουλευτές, που να άσκησαν επάγγελμα και να διακρίθηκαν και ιδίως να στηρίζονται στις δυνάμεις και στα πόδια τους. Θέλει βουλευτές, που να γνωρίζουν τα προβλήματά του και να συμπάσχουν μαζί του. Δεν θέλει επαγγελματίες βουλευτές, ούτε ελέω κομμάτων ή ελέων οικογενειών, ή ελέω ονόματος. Θέλουν τους βουλευτές ελεύθερους, αδέσμευτους, ανεξάρτητους και καταξιωμένους. Απόδειξη, περί του ότι η Ελληνική Κοινωνία δεν συμφωνεί με το επαγγελματικό ασυμβίβαστο των βουλευτών, πέραν των σχετικών δημοσκοπήσεων που είδαν το φως της δημοσιότητας, είναι και το γεγονός ότι, σύμφωνα με την πρόταση του Πρωθυπουργού, εν όψει της νέας αναθεώρησης, το θέμα αυτό επανεξετάζεται και οδηγούμαστε προς κατάργηση του απόλυτου επαγγελματικού ασυμβίβαστου. Με την πρόταση δε αυτή του Πρωθυπουργού, συμφώνησε και ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Αντιπολίτευσης, όπως και οι Αρχηγοί των άλλων κομμάτων και όπως όλα δείχνουν και η πλειοψηφία των βουλευτών και κατ' επέκταση και η πλειοψηφία του ελληνικού λαού.

Προαναθεωρητική Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή

Τον Μάρτιο του 1995, τόσο το ΠΑ.ΣΟ.Κ., όσο και η Ν.Δ., με σχετικές προτάσεις της, που κατατέθηκαν στη Βουλή των Ελλήνων, έθεσαν ευθέως θέμα αναθεώρησης του Συντάγματος. Ήταν η δεύτερη αναθεώρηση του Συντάγματος του 1974/75, που θα ελάμβανε χώρα, μετά την γνωστή αναθεώρηση του 1985.

Αμέσως το 1995 κινήθηκαν οι σχετικές διαδικασίες, δηλ. συγκροτήθηκε η Ειδική Επιτροπή της Βουλής, ορίστηκαν εισηγητές, κατατέθηκαν προτάσεις και άρχισαν οι συζητήσεις, συνετάγη και υπεβλήθη η από Ιουνίου 1996 σχετική έκθεση της Επιτροπής. Όμως, λόγω των βουλευτικών εκλογών που προκηρύχτηκαν εκτάκτως για το 1996, ματαιώθηκε εκ των πραγμάτων όλη εκείνη η διαδικασία. Μετά τις εκλογές του 1996, τα δύο μεγάλα κόμματα (το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ως Κυβέρνηση και η Ν.Δ. ως Αξιωματική Αντιπολίτευση) κατέθεσαν δύο νέες προτάσεις για την αναθεώρηση και ειδικότερα το μεν ΠΑ.ΣΟ.Κ. με ημερομηνία 4/6/1997, η δε Ν.Δ. με ημερομηνία 5/6/1997. Και οι δύο αυτές νέες προτάσεις των κομμάτων ως βάση είχαν τις προηγούμενες προτάσεις τους, αλλά εμπλουτισμένες και με νέα στοιχεία και ακόμη, έλαβαν υπόψη τους και τα πορίσματα του ευρύτατου και εποικοδομητικού διαλόγου, τόσο στα πλαίσια των κοινοβουλευτικών ομάδων των Κομμάτων, όσο και μεταξύ όλων εκείνων των επιστημονικών, κυρίως, φορέων, που είχαν βαρύνουσα γνώμη σε θέματα θεσμών, καθώς επίσης και τις εργασίες της προηγούμενης Επιτροπής Αναθεώρησης της Βουλής, η οποία λειτούργησε από τον Απρίλιο του 1995 μέχρι τον Ιούνιο του 1996.

Από τη μελέτη και των δύο αυτών προτάσεων, παρατηρείται ότι, το μεν ΠΑ.ΣΟ.Κ. περιλαμβάνει και το άρθρο 57 του Συντάγματος για το ασυμβίβαστο προς το βουλευτικό αξίωμα μεταξύ των αναθεωρητέων διατάξεων, ενώ η Ν.Δ., αναφέρει πολλές διατάξεις προς αναθεώρηση και μάλιστα έχει και το νέο περιεχόμενό τους, όμως, δεν συμπεριλαμβάνει το άρθρο 57 για τα επαγγελματικά ασυμβίβαστα των βουλευτών και άρα δεν θέλει και δεν προτείνει την αναθεώρησή τους.

Ειδικότερα, στην πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. αναφέρεται «Άρθρο 57 (Ασυμβίβαστο προς το βουλευτικό αξίωμα) επανακαθορίζονται τα ασυμβίβαστα προς το βουλευτικό αξίωμα έργα, ιδιότητες και δραστηριότητες με βάση τα σύγχρονα δεδομένα ως προς τις οικονομικές λειτουργίες του κράτους».

Η πρόταση, όμως, αυτή, πέραν του ότι είναι τελείως αόριστη και γενικόλογη, περιορίζεται μόνο στα έργα, στις ιδιότητες και στις δραστηριότητες με βάση τα σύγχρονα δεδομένα ως προς τις οικονομικές λειτουργίες του Κράτους».

Η πρόταση, όμως, αυτή, πέραν του ότι είναι τελείως αόριστη και γενικόλογη, περιορίζεται μόνο στα έργα, στις ιδιότητες και στις δραστηριότητες των βουλευτών δεν αναφέρει απολύτως τίποτε για το επαγγελματικό ασυμβίβαστο. Για τον λόγο αυτό, εξάλλου, το εν λόγω θέμα δεν αποτελέσματα, κατά την περίοδο εκείνη (1997), όπως θα έπρεπε, αντικείμενο ευρυτάτων συζητήσεων και δημοσιεύσεων.

Από την προσεκτική μελέτη όλων των πρακτικών της επιτροπής αυτής, με σαφήνεια προκύπτει, ότι το θέμα του επαγγελματικού ασυμβίβαστου των βουλευτών, ούτε τέθηκε και ούτε συζητήθηκε από την Επιτροπή.

Ειδικά, στην Εισήγηση της Επιτροπής προς την Ολομέλεια της Βουλής επί των αναθεωρητέων και μη διατάξεων του Συντάγματος για το άρθρο 57, το οποίο συμπεριλαμβάνεται μεταξύ των αναθεωρητέων διατάξεων, αναφέρεται:

«Ασυμβίβαστα προς το βουλευτικό αξίωμα. Προτείνεται από την Επιτροπή, κατά ευρεία πλειοψηφία, η αναθεώρηση του άρθρου 57, με στόχο τον επανακαθορισμό των ασυμβιβάστων προς το βουλευτικό αξίωμα έργων, ιδιοκτητών και δραστηριοτήτων, με βάση τα σύγχρονα δεδομένα ως προς τις οικονομικές λειτουργίες του κράτους. Προβλέπεται, επίσης, ως κύρωση για την υπέρβαση των εκλογικών δαπανών η έκπτωση από το βουλευτικό αξίωμα».

Επομένως, ούτε και στην εισήγηση της Επιτροπής δεν γίνεται λόγος για το επαγγελματικό ασυμβίβαστο των βουλευτών και δεν θα μπορούσε, εξάλλου, να γίνει αφού το θέμα αυτό δεν συζητήθηκε κατά τις πολλές και πολύωρες συνεδριάσεις της.
